

Uzasadnienie zmiany nazwy 5.krajowej inteligentnej specjalizacji na *Żywność wysokiej jakości*

Obowiązujące w Polsce i Unii Europejskiej przepisy w bardzo restrykcyjny sposób określają kryteria bezpieczeństwa, jakie musi spełnić produkt żywnościowy i jego składniki przed wprowadzeniem na rynek. Można przyjąć, że „zdrowa” żywność to taka, która spełnia wymogi rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. i specyficzne wymogi dla poszczególnych grup środków spożywczych. Uproszczenie takie wydaje się być jednak niezasadne. W obowiązujących przepisach prawa żywnościowego nie występuje kategoria „zdrowa żywność”. W literaturze naukowej unika się tego sformułowania, gdyż jest ono mało precyzyjne.

Alternatywnie „zdrowotność” może odnosić się do jakości żywności. Zgodnie z obowiązującą do 2006 r. ustawą o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia, jakość zdrowotna żywności to zespół cech i kryteriów charakteryzujących żywność pod względem wartości odżywczej oraz bezpieczeństwa dla zdrowia konsumenta. Mając na względzie aktualny stan wiedzy na temat związku między żywnością a zdrowiem, sformułowanie „zdrowa żywność” jest niepełne, choćby ze względu na fakt, iż w żywności obecnych jest szereg substancji, które mogą działać prozdrowotnie (np. flawonoidy, glukozytolany), mimo iż nie zalicza się ich do niezbędnych składników odżywczych, określanych wg ustawy jako odnoszących się do zdrowotności.

Aby uniknąć nieporozumień oraz ograniczeń wynikających z nazwy specjalizacji, zasadna jest zmiana na **ŻYWNOSĆ WYSOKIEJ JAKOŚCI**. Sformułowanie to obejmuje wszystkie aspekty żywności, które odnoszą się do jej cech prozdrowotnych (wysoka wartość odżywcza, obecność dobroczynnych substancji bioaktywnych) i innych postrzeganych jako korzystne (np. naturalność składu recepturowego, niski stopień przetworzenia). W Europejskich Systemach Jakości Żywności, sformułowanie „żywność wysokiej jakości” odnosi się także do produktów rolnictwa ekologicznego oraz produktów o charakterystycznych cechach wynikających z tradycyjnego składu lub sposobu wytwarzania (żywność tradycyjna) lub ze związku z miejscem pochodzenia (produkty regionalne).

Podniesienie konkurencyjności sektora produkcji żywności wymaga podejścia kompleksowego promującego produkcję innowacyjnej żywności o wysokiej wartości odżywczej umożliwiającej wspieranie zdrowia człowieka. W związku z powyższym nazwa **ŻYWNOSĆ WYSOKIEJ JAKOŚCI** wydaje się bardziej zasadna niż funkcjonująca **ZDROWA ŻYWNOSĆ**, gdyż najpełniej oddaje specyfikę specjalizacji.